

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Michala Jantoše a soudkyň Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Markéty Fialové ve věci

žalobce: P. N.
t. č. ve výkonu trestu ve Věznici Bělušice
Bělušice, 435 26 Bečov u Mostu

proti
žalované: Vězeňská služba ČR, Věznice Mírov
sídlem Mírov 27, P. O. Box 1, 789 53 Mírov

o žalobě na ochranu proti nezákonnému zásahu žalované spočívajícím v odebrání dříve povolené lampičky kvůli neuhrazení poplatku za revizi dne 28. 3. 2022,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Argumentace stran

1. Žalobou a následnými doplněními se žalobce domáhal ochrany proti nezákonnému zásahu žalované spočívajícímu v odebrání dříve povolené lampičky kvůli neuhrazení poplatku za revizi. Dne 25. 2. 2020 bylo žalobci povoleno užívání lampičky, avšak dne 28. 3. 2022 mu byla odebrána kvůli uplynutí lhůty na revizi dne 25. 2. 2022, a to v souladu s nařízením VOVV č. 29/2022 z 15. 3. 2022. Vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „řád výkonu trestu odnětí svobody“) přitom v ustanovení § 4 odst. 4 revizi „jiných věcí“ nevyžaduje a nadto je

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

odsouzeným znemožněno tuto revizi v ceně 300 Kč uhradit, neboť odsouzenému s dluhy jsou všechny zaslané peníze strženy. Ze strany žalované se tak dle žalobce jedná o šikanu, jelikož nastavené podmínky není možno splnit. Jde fakticky o poplatek za vlastnictví věci, který však může být uložen pouze na základě zákona. Krajské státní zastupitelství žalobcovu stížnost proti tomuto postupu odmítlo s tím, že stejně jako samotné nařízení VOV T č. 29/2022 se odkázalo na nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí (dále jen „nařízení vlády č. 378/2001“). Takový odkaz žalobce považuje za fatální přešlap, jelikož zmocnění vlády k vydání tohoto nařízení plyne ze zákoníku práce, avšak u žalované nejde o pracoviště ani pracovněprávní vztahy a nadto slovo elektrospotřebič se v něm ani nenachází. Nadto dle žalobce nelze připustit, aby ustanovení § 30 řádu výkonu trestu odnětí svobody bylo zneužito k ukládání poplatků, jelikož jde o pouhou vyhlášku. Následně žalobce neuspěl ani se stížností u Vrchního státního zastupitelství. Žalobce si vyžádal výklad uvedeného nařízení vlády č. 378/2001 Sb. od Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, dle kterého stolní lampičky do působnosti uvedeného nařízení nespádají. Pokud jde o normu ČSN 33 1600 ed. 2, kterou KSZ rovněž podpůrně argumentovalo, podle Ministerstva průmyslu a obchodu ČR by stolní lampička podléhala revizím, jen byla-li by používána ve veřejně přístupných prostorách s tím, že kontrolu provádí uživatel spotřebiče. Ministerstvo spravedlnosti ČR pak žalobci potvrdilo, že vězeňskou celu nelze považovat za veřejně přístupný prostor. Uvedenou normu ČSN tak na věc vůbec aplikovat nelze. Postup žalované je v rozporu s čl. 11 odst. 4 a 5 Listiny základních práv a svobod a s čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv EU.

2. Podanou žalobou tak žalobce usiluje o deklaraci, že odebrání dříve povolené lampičky (25. 2. 2020) na základě nařízení VOV T je nezákonným zásahem, jelikož zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“) neumožňuje omezovat základní právo na vlastnění majetku odsouzenými. Dále žalobce požaduje navrácení předmětné lampičky.
3. Žalovaná navrhuje žalobu zamítnout jako nedůvodnou. V první řadě žalovaná uvedla, že proti dotčenému postupu si žalobce podal stížnost adresovanou Ministerstvu spravedlnosti ČR, kterou následně generální ředitel Vězeňské služby ČR vyhodnotil jako nedůvodnou. Dle žalované žalobce spekulativně zaměňuje povinnost úhrady nákladů spojených s revizí s údajnou poplatkovou povinností. Tak tomu však dle žalované není, jelikož ta pouze spojuje revizi elektrospotřebiče, ke kterému žádá odsouzený povolení jej užívat, s povinností uhradit náklady spojené s realizací revize. S odkazem na § 22 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody a § 30 řádu výkonu trestu odnětí svobody, jež hovoří o stanovení podmínek, za kterých lze další věci používat, žalovaná poukázala na to, že tak učinila cestou vnitřního předpisu (nařízení vedoucího oddělení výkonu trestu) a podmínky užívání elektrospotřebiče odsouzeným tímto vnitřním předpisem konkretizovala. Pokud žalobce spatřuje zásah ve skutečnosti, že mu lampička byla bezdůvodně odebrána, je jeho tvrzení mylné, neboť důvodem pro takový postup byla skutečnost, že žalobce nesplnil povinnost úhrady nákladů spojených s realizací revize, a vzhledem k tomu, že na užívání lampičky není právní nárok, nebylo mu její užívání bez uhrazených nákladů na nezbytné revize k nim již dále umožněno. Vnitřní úprava pak vychází z nařízení vlády č. 378/2001 a dále z požadavků na bezpečnost používání elektrického spotřebiče vyplývajících zejména z České technické normy ČSN 33 1600 ed. 2. Tato norma stanoví bezpečnostní požadavky na metody ověřování uplatňované při kontrolách a revizích elektrických spotřebičů s cílem zabezpečit především ochranu před úrazem elektrickým proudem a také ochranu proti

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

požáru. V případě lampičky zakoupené 25. 2. 2020 a užívané žalobcem v době od 26. 2. 2020 do 28. 3. 2022 v době platnosti a účinnosti původního nařízení VOVT č. 5/2019 vydaného dne 22. 3. 2019 a následně nového nařízení VOVT č. 29/2022 vydaného dne 15. 3. 2022 žalobce svým podpisem příslušného tiskopisu souhlasil mj. s tím, aby u lampičky byla za úplatu provedena kontrola technických parametrů elektrospotřebiče, a to v pravidelných intervalech a na jeho náklady odborně způsobilou osobou. V čl. 5 uvedených nařízení pak byla upravena revizní lhůta tak, že revize se provádí nejméně jednou za 12 měsíců, pokud odborně způsobilá osoba nestanoví jinak s tím, že pouze v případě původního nařízení se v záruční době revize neprováděla. Žalobce po uplynutí zákonné revize lampičky neuhradil náklady spojené s realizací opakované revize, proto mu žalovaná neumožnila další užívání lampičky na cele. K žalobcem tvrzenému zásahu tak nedošlo, neboť vzhledem k uvedenému žalobce nebyl k užívání lampičky oprávněn. Žalovaná má zájem pravidelnými kontrolami elektrospotřebičů zamezit riziku užívání závadných a nevhodných elektrospotřebičů odsouzenými. Cílem žalované je zabezpečit odsouzeným ochranu před úrazem elektrickým proudem a také ochranu proti požáru.

4. V replice žalobce uvedl, že mu není známo, které zákonné ustanovení opravňuje žalovanou k žádání opakovaných revizí, neboť zmiňované nařízení vlády č. 378/2001 totiž z důvodů již uvedených nelze aplikovat. Ustanovení § 22 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody nic o opakovaných revizích neuvádí a ustanovení § 30 řádu výkonu trestu odnětí svobody již je jen vyhláška a navíc podmínky užívání má stanovit ředitel. Navíc mu lampička byla povolena za podmínek vnitřního řádu věznice, protože ředitel věznice užívání lampiček ve vnitřním řádu povolil, omezil toliko počet lampiček na počty odsouzených na cele. Žalovaná opomíjí § 4 odst. 3 řádu výkonu trestu odnětí svobody, jenž stanoví podmínky, za nichž vzniká právo na užívání rádia. Tam totiž revize zakotvena je u rádia, neuvádí však žádnou opakovanou revizi a vycházejí z předpokladu racionálního zákonodárce tak nelze než dospět k závěru, že jiné revize než u rádia zákonodárce nepředpokládá. Ostatní spotřebiče stačí pouze povolit, což je jádrem sporu, od něhož se žalovaná snaží soud odvést.
5. U jednání soudu dne 29. 10. 2025 účastníci setrvali na svých stanoviscích. Žalobce kromě již uvedené argumentace odkázal na nález ÚS ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 98/20, který pojednává o otázce tzv. odvozené normotvorby, přičemž zdůraznil absenci zákonného zmocnění pro postup žalované. Dále uvedl, že je mu známa praxe z jiných věznic, např. ve věznici v Karvině za revizi účtují 30 Kč, ve věznici Valdice se cena za revizi pohybuje v rozmezí 80-140 Kč. Dále žalobce zpochybnil, že by samotnou revizí mohla být zaručena bezpečnost užívání věci, neboť ani revize mu nezabrání, aby následující den po jejím provedení provedl technický zásah do lampičky. Žalobce rovněž navrhl k důkazu ohledání předmětné lampičky. Žalovaná v reakci na to uvedla, že zákon i vnitřní předpisy zakazují jakýkoliv zásah do elektrospotřebiče. I v době, kdy má elektrospotřebič platnou revizi, může žalovaná náhodnými kontrolami věcí na cele odhalit porušení revizní pečeti a v takovém případě může takovou věc odebrat. Dále v případě požáru žalovaná pečlivě vyhodnocuje, jaké všechny věci v dotčeném prostoru byly a co konkrétně mohlo vést ke vzniku požáru. Ze všech těchto důvodů si žalovaná v případě kontroly elektrospotřebičů musí počínat nanejvýš obezřetně.

II. Posouzení věci krajským soudem

6. Krajský soud přezkoumal postup žalované, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí ve smyslu § 87 odst. 1 věta před středníkem zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).
7. Podle § 82 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
8. Pro poskytnutí ochrany podle § 82 a násl. s. ř. s. je nezbytné splnit pětici kumulativních podmínek: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem správního orgánu v širším smyslu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu, nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno (5. podmínka). Není-li byť jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. poskytnout (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65; č. 603/2005 Sb. NSS).
9. Předmětem nyní projednávané věci je odebrání dříve povolené lampičky z důvodu neuhrazení ceny za její revizi. Kategorie „zásahů“ orgánů veřejné moci, proti nimž soudy ve správním soudnictví poskytují ochranu, je přitom velmi široká, jedná se fakticky o „*jakékoli jiné akty či úkony veřejné správy směřující proti jednotlivci, které jsou způsobilé zasáhnout sféru jeho práv a povinností a které nejsou pouhými procesními úkony technicky zajišťujícími průběh řízení*“ (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 11. 2010, č.j. 7 Aps 3/2008-98). Popsané odebrání lampičky tak naplňuje pojem zásahu orgánu veřejné moci, neboť se v souladu s uvedenou definicí jedná o úkon veřejné správy (ke skutečnosti, že Vězeňská služba je orgánem moci výkonné – správním orgánem, který rozhoduje o právech a povinnostech fyzických a právnických osob srov. § 1 odst. 3 zákona o vězeňské službě a dále též rozsudek NSS ze dne 21. 2. 2012, č. j. 8 As 53/2011-73 či ze dne 17. 5. 2012, č. j. 5 As 28/2012-30) směřující vůči jednotlivci (žalobci) a je způsobilý zasáhnout jeho právní sféru, aniž by se jednalo o rozhodnutí (byť se materiálně jedná o rozhodování o právech žalobce, nejedná se o formalizovaný úkon, chybí tedy formální stránka rozhodnutí) či pouhý procesní úkon technicky zajišťující průběh řízení (např. doručování, jednotlivé procesní úkony v rámci provádění daňové kontroly atd.).
10. Zásah byl přitom zaměřen přímo proti žalobci, neboť žalovaná odebrala jemu lampičku v jeho vlastnictví. Čtvrtá a pátá podmínka z výše vymezených podmínek (existence zásahu přímo zaměřenému proti žalobci) tak jsou v nyní projednávané věci naplněny. Současně je zřejmé, že postup žalované je způsobilý přímo zasáhnout žalobcovu právní sféru. Hlavní otázkou, jež se stala předmětem posouzení, tak byla otázka zákonnosti jednání žalované.
11. Z provedeného dokazování soud učinil následující relevantní skutková zjištění:
 - z žádostí žalobce, paragonu a potvrzení o přijetí lampičky soud zjistil, že dne 24. 2. 2020 žalobce požádal o povolení užívání lampičky z kantýny z důvodu pro možnost čtení a psaní a vzdělávání se ve večerních hodinách, když ostatní si nepřejí užití standardního světla na cele; na cele 301 není jiná lampička. Žádosti bylo vyhověno dne 26. 2. 2020. Dne 25. 2. 2020 byl vystaven paragon na zboží: lampička s klipsem za 250 Kč. Následně dne 28. 3. 2022 byla lampička přijata vychovatelem na základě uplynutí lhůty el. revize 25. 2. 2022 dle nařízení VOV č. 29/2022 účinného od 15. 3. 2022. Z žádosti žalobce o povolení elektrospotřebiče do užívání ve věznici Mírov ze dne 13. 2. 2024 soud zjistil,

že žalobce dne 13. 2. 2024 nově požádal o povolení užívání lampičky, přičemž součástí žalobcem podepsané žádosti je jeho prohlášení, že bere na vědomí, že se seznámil s příslušným nařízením o výkonu trestu odnětí svobody, kterým se upravuje zákonná revize elektrospotřebičů a souhlasí s tím, aby u elektrospotřebiče byla za úplaty provedena kontrola technických parametrů elektrospotřebiče v souladu s nařízením vlády a místním provozním bezpečnostním předpisem a že souhlasí, že elektrospotřebič bude v pravidelných intervalech kontrolován na jeho náklady odborně způsobilou osobou.

- z nařízení vedoucího oddělení výkonu trestu č. 29/2022 ze dne 15. 3. 2022 soud zjistil, že toto upravuje zákonnou revizi elektrospotřebičů s odkazem na nařízení vlády č. 378/2001, přičemž za elektrospotřebič považuje věc s napájením na 230 V. Dle čl. 4 písm. a) v termínu stanoveném vedoucím oddělení výkonu trestu (VOVT) realizuje odborně způsobilá osoba za úplaty kontrolu technických parametrů elektrospotřebiče, dle písm. c) náklady za revizi hradí vlastník elektrospotřebiče dle platného ceníku odborně způsobilé osobě na základě žádosti o uvolnění peněz na úhradu revize (...). Dle čl. 5 písm. a), b) a c) první opakovaná revize a opakovaná zkouška po uvedení spotřebiče do provozu se provádí nejpozději do 12 měsíců; pokud nový, nebo již používaný elektrospotřebič nebyl používán a byl skladován déle než 12 měsíců, provede se před jeho uvedením do provozu opakovaná zkouška (revize). Záruční doba se dokladuje záručním listem nebo dokladem o zakoupení elektrospotřebiče (paragon); v ostatních případech se revize provádí nejméně jednou za 12 měsíců, pokud odborně způsobilá osoba (revizní technik) nestanoví jinak. Nařízení nabylo účinnosti 15. 3. 2022. Dle přílohy 1 Žádost o povolení elektrospotřebiče do užívání ve věznici Mírov je součástí žádosti prohlášení žádajícího odsouzeného, že bere na vědomí, že se seznámil s příslušným nařízením o výkonu trestu odnětí svobody, kterým se upravuje zákonná revize elektrospotřebičů a souhlasí s tím, aby u elektrospotřebiče byla za úplaty provedena kontrola technických parametrů elektrospotřebiče v souladu s nařízením vlády a místním provozním bezpečnostním předpisem a že souhlasí, že elektrospotřebič bude v pravidelných intervalech kontrolován na jeho náklady odborně způsobilou osobou. Dle přílohy č. 5 Ceník služeb za realizaci revizní prohlídky elektrospotřebiče je odborně způsobilou osobou účtována částka 300 Kč, a to na základě výsledků výběrového řízení. Z nařízení VOV T č. 5/2019 z 22. 3. 2019 soud zjistil, že tam obsažená úprava je shodná jako v nařízení VOV T č. 29/2022 s rozdílem, že revize se nevyžaduje v průběhu záruční doby.
- ze stížnosti žalobce a sdělení Krajského státního zastupitelství v Ostravě, pobočka v Olomouci (KSZ) ze dne 22. 9. 2022, č. j. 2 KDT 4023/2022-24 a z vyrozumění Vrchního státního zastupitelství v Olomouci (VSZ) ze dne 23. 8. 2024, č. j. VDT 408/2024-11 soud zjistil, že žalobce si u KSZ stěžoval na postup žalované spočívající ve svévolném stanovení povinnosti revize a na nepřiměřenou výši ceny za revizi, přičemž podnět žalobce státní zástupkyně odložila jako nedůvodný. Ve sdělení státní zástupkyně mj. uvedla, že nařízení VOV T lze posuzovat v souladu s nařízením vlády č. 378/2001 za takový místní provozní bezpečnostní předpis, který může podle vlastních podmínek ve věznici upravit četnost revizí elektrospotřebičů užívaných odsouzenými ve věznici. Rozsah a způsob provedení samotné revize je stanoven právními předpisy, kterými se řídí odborně způsobilá osoba (ČSN 33 1600 ED. 2). V případě žalobce byla revize požadována v jeho prospěch až za 24 měsíců, když vychovatel vycházel z toho, že předmětná lampička je v záruční době, byť délku záruční doby nijak nedoložil. Jelikož

o revizi uvedeného elektrospotřebiče následně nepožádal, ani nedoložil revizní zprávu, byla mu lampička v souladu s nařízením VOVT odebrána, neboť elektrický spotřebič bez platné revizní zprávy nesmí být ve věznici používán. Na závěr státní zástupkyně uvedla, že jestliže žalobce nesouhlasí s výší úhrady za provedení revize, kterou zajišťuje věznice, nic mu nebrání zajistit si na vlastní náklady provedení revize jiným technikem mimo věznici. K žádosti žalobce o přezkoumání postupu KSZ se věcí následně zabývalo VSZ, které rovněž v postupu žalované neshledalo pochybení.

- ze stížnosti žalobce ze dne 2. 6. 2024, postoupení stížnosti, stanoviska žalované ke stížnosti ze dne 26. 6. 2024, stanoviska odboru výkonu vazby a trestu generálního ředitelství vězeňské služby ČR ze dne 24. 6. 2024, z vyjádření k podkladům ze strany žalované ze dne 21. 6. 2024, z vyjádření k námitkám ze strany žalované ze dne 26. 6. 2024 a z vyřízení stížnosti ze dne 2. 7. 2024 soud zjistil, že žalobce si na postup žalované stěžoval u Ministerstva spravedlnosti ČR stížností ze dne 2. 6. 2024, jež věc následně postoupilo k vyřízení Generálnímu ředitelství vězeňské služby ČR. Žalovaná ani generální ředitelství vězeňské služby ČR neshledalo stížnost žalobce důvodnou.
- z vnitřního řádu žalované soud zjistil, že podmínky pro užívání radiopřijímačů, televizních přijímačů a dalších věcí jsou zakotveny v čl. 25, který v odst. 17 stanoví, že odsouzenému může být do cely povolena elektrická lampička s úspornou žárovkou do 7 W, která odpovídá ČSN; bateriové lampičky nejsou povoleny; následuje tabulka stanovující počet lampiček dle počtu odsouzených. V odst. 20 je dále stanoveno, že podmínky užívání elektrospotřebičů jsou upraveny v místním provozním bezpečnostním předpisu.
- z faktury ze dne 25. 5. 2023, z ČSN 33 1600 ed. 2 změny Z2, z poskytnutí informace od vlády ČR ze dne 1. 11. 2022, z odpovědi na žádost o informace od úřadu vlády ČR ze dne 26. 10. 2022, z poskytnutí odpovědi na žádost o informace od MPSV ČR ze dne 11. 11. 2022 a ze dne 14. 12. 2022 a od Ministerstva průmyslu a obchodu ČR ze dne 2. 11. 2022 a od Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 6. 12. 2022, z emailové komunikace týkající se žádosti o součinnost v rámci žalované, z nařízení VOVT č. 5/2019 ze dne 22. 3. 2019 a ze zprávy o šetření ve věci materiálních podmínek výkonu trestu odnětí svobody veřejného ochránce práv ze dne 16. 8. 2022, č. j. KVOP-44780/2022 soud neučinil žádná pro věc relevantní skutková zjištění.

12. Z těchto zjištění učinil soud následující závěr o skutkovém stavu: dne 24. 2. 2020 žalobce požádal o povolení užívání lampičky pro možnost čtení a psaní a vzdělávání se ve večerních hodinách, když ostatní si nepřejí užití standardního světla na cele. Žádosti bylo vyhověno dne 26. 2. 2020. Následně dne 28. 3. 2022 byla lampička žalobci odňata z důvodu uplynutí lhůty el. revize dne 25. 2. 2022 dle nařízení VOVT č. 29/2022 účinného od 15. 3. 2022. Uvedené nařízení upravuje zákonnou revizi elektrospotřebičů s odkazem na nařízení vlády č. 378/2001, přičemž za elektrospotřebič považuje věc s napájením na 230 V. Dle čl. 4 písm. a) tohoto nařízení v termínu stanoveném VOVT realizuje odborně způsobilá osoba za úplatu kontrolu technických parametrů elektrospotřebiče, dle písm. c) náklady za revizi hradí vlastník elektrospotřebiče dle platného ceníku odborně způsobilé osobě na základě žádosti o uvolnění peněz na úhradu revize (...). Dle čl. 5 písm. a), b) a c) tohoto nařízení první opakovaná revize a opakovaná zkouška po uvedení spotřebiče do provozu se provádí nejpozději do 12 měsíců; pokud nový, nebo již používaný elektrospotřebič nebyl používán a byl skladován déle než 12 měsíců, provede se před jeho uvedením do provozu opakovaná zkouška (revize). Záruční doba se dokladuje záručním listem nebo dokladem o zakoupení

elektrospotřebiče (paragon); v ostatních případech se revize provádí nejméně jednou za 12 měsíců, pokud odborně způsobilá osoba (revizní technik) nestanoví jinak. Dle přílohy č. 5 Ceník služeb za realizaci revizní prohlídky elektrospotřebiče je odborně způsobilou osobou účtována částka 300 Kč, a to na základě výsledků výběrového řízení. Žalobce si na postup žalované neúspěšně stěžoval u KSZ i VSZ. Žalobce si na postup žalované stěžoval i u Ministerstva spravedlnosti ČR, jež věc následně postoupilo k vyřízení Generálnímu ředitelství vězeňské služby ČR. Ani generální ředitelství vězeňské služby ČR neshledalo stížnost žalobce důvodnou. Ve vnitřním řádu žalované je možnost užívání lampiček upravena v čl. 25 odst. 17, který stanoví, že odsouzenému může být do cely povolena elektrická lampička s úspornou žárovkou do 7 W, která odpovídá ČSN. V odst. 20 je dále stanoveno, že podmínky užívání elektrospotřebičů jsou upraveny v místním provozním bezpečnostním předpisu.

13. Podle § 22 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody platí, že *odsouzenému lze v odůvodněných případech umožnit zakoupení, zaslání, případně dovezení a používání dalších věcí, majících vztah k zajištění jeho dalšího vzdělávání, programu zacházení s odsouzeným podle § 41 (dále jen "program zacházení"), případně zájmové činnosti, pokud tyto věci nebudou v rozporu s účelem výkonu trestu a jejich množství, povaha nebo užívání nebudou narušovat pořádek v ubytovacím prostoru nebo škodit na zdraví anebo omezovat ostatní odsouzené.*
14. Podle § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody *odsouzený je ve výkonu trestu povinen dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby, pracovat, pokud je mu přidělena práce a není uznán dočasně práce neschopným nebo není po dobu výkonu trestu uznán zdravotně nezpůsobilým k výkonu práce, plnit úkoly vyplývající z programu zacházení, šetrně zacházet se svěřenými věcmi, nepoškozovat cizí majetek, dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, a i jinak zachovávat ustanovení vnitřního řádu věznice. Dále je povinen dodržovat opatření a pokyny podle zvláštních právních předpisů k zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany.*
15. Podle § 30 řádu výkonu trestu odnětí svobody *ředitel věznice nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby rozhoduje o možnosti zakoupení, zaslání, případně dovezení a používání dalších věcí majících vztah k zajištění dalšího vzdělávání, programu zacházení, případně zájmové činnosti odsouzeného a stanoví podmínky, za kterých lze další věci používat. Jedná-li se o elektrospotřebiče s příkonem vyšším než 60 W, ředitel věznice uzavře s odsouzeným písemnou dohodu o úhradě paušální náhrady za spotřebu elektřiny.*
16. Podle § 4 odst. 3 řádu výkonu trestu odnětí svobody *vlastní přenosný radiopřijímač napájený z vlastního zdroje, pro který je v přijímači prostor a je jeho součástí, se odsouzenému umožní používat po provedení kontroly technických parametrů ke zjištění, zda nebylo instalováno nežádoucí zařízení. Provedení kontroly zajistí na náklady odsouzeného správa věznice. V případě porušení pečeti dokumentující neporušenost radiopřijímače nesmí odsouzený radiopřijímač užívat, dokud na své náklady neumožní věznicí zajistit kontrolu.*
17. Podstatou nyní projednávaného sporu je pouze jediná právní otázka, a sice zda žalovaná mohla žalobci omezit užívání lampičky na cele podmíněním opakovaným prováděním revize na náklady žalobce. Tedy zda žalovaná ke svému postupu měla zákonné zmocnění.
18. Při posouzení této otázky soud vycházel předně z ustanovení § 22 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, dle kterého odsouzenému lze umožnit používání dalších věcí za stanovených podmínek. Již ze samotné textace tohoto zákonného ustanovení jasné

vyplývá, že právo na používání dalších věcí (mezi účastníky nebylo z hlediska skutkového sporu o tom, že lampička je takovou další věcí) není absolutní. Z výslovné výluky „škodit na zdraví“ lze pak dále dovodit, že ochrana bezpečnosti, života a zdraví, a to nejen odsouzených, ale i zaměstnanců je tomuto právu nadřazena.

19. Přitom právě za účelem ověření toho, že lampička jakožto elektrospotřebič nebude škodit na zdraví, byla žalovanou, dle soudu zcela logicky, stanovena povinnost opakované revize. Soud nesouhlasí s polemikou žalobce o tom, že revize elektrospotřebiče stejně nemůže zaručit bezpečnost užívání věci. Žalobci zřejmě uniká podstata a smysl revizní zkoušky, kterým je ověření bezpečnosti provozu elektrospotřebiče právě co do jeho podstaty elektrického zařízení. Kromě vizuální kontroly poškození spočívá revize rovněž v měření izolačního odporu, ochranného vodiče a unikajících proudů a funkční zkoušce. Zcela laicky řečeno, jde primárně o to, aby byl zkontrolován „vnitřek“ takového spotřebiče, který je laickému oku neviditelný, a tím ověřena jeho bezpečnost. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby takovou kontrolu provedl odborník. Žalobcem předestřená možnost zásahu do elektrospotřebiče odsouzeným by pak velmi pravděpodobně zanechala stopy na vnějšku spotřebiče, což by fyzickou vizuální kontrolou odhalil příslušník vězeňské služby a učinil tomu odpovídající kroky, jak uvedla žalovaná. Možnost svévolného jednání člověka nelze vyloučit nikdy, a to ani mimo zdi věznice. To však v žádném případě není důvodem pro upuštění od dodržování jakýchkoliv bezpečnostních pravidel. Z uvedených důvodů soud pro nadbytečnost zamítl důkaz ohledáním dotčené lampičky.
20. Na uvedené ustanovení zákona dále navazuje § 30 řádu výkonu trestu odnětí svobody, dle kterého ředitel věznice nebo jím pověřený zaměstnanec rozhoduje o možnosti používání dalších věcí a stanoví podmínky takového používání. Právě tyto konkrétní podmínky jsou pak stanoveny v nařízení VOV T č. 29/2022. K jejich stanovení tedy byla žalovaná zmocněna na základě uvedených zákonných a podzákonných ustanovení právních předpisů, a to zcela bez ohledu na aplikační působnost nařízení vlády č. 378/2001 a normu ČSN.
21. Krajský soud tedy zákonné zmocnění pro postup žalované nalezl v ustanovení § 22 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, pročť žalovaná mohla nastavit podmínku pravidelné roční revize elektrospotřebičů již jen na základě zákona o výkonu trestu odnětí svobody a řádu výkonu trestu odnětí svobody. Proto se soud celou argumentací ohledně aplikace nařízení vlády a normy ČSN na nyní projednávaný případ nezabýval, neboť tuto z uvedených důvodů posoudil jako irelevantní.
22. Nad rámec tohoto základního právního rámce lze dále dle soudu poukázat na § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody stanovující obecné povinnosti odsouzeným co do dodržování pořádku, kázně a opatření a pokynů podle zvláštních právních předpisů k zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany. Z tohoto ustanovení dle soudu rovněž plyne zcela zřejmý apel na nadřazenost bezpečnosti, požární ochrany a ochrany života a zdraví. Dále lze odkázat i na čl. 25 odst. 17 vnitřního řádu žalované, který rovněž hovoří toliko o možnosti povolení lampičky.
23. Ze všech uvedených právních ustanovení tak jednoznačně vyplývá, že na užívání lampičky není dán právní nárok. Tato jako tzv. další věc dle zákona o výkonu trestu odnětí svobody podléhá povolovacímu režimu, přičemž povolení užívání takové věci lze podmínit splněním dalších podmínek či požadavků. V nyní projednávané věci bylo užívání lampičky žalobci řádně povoleno, avšak její nerušené užívání bylo podmíněno provedením

pravidelné roční revize na náklady žalobce. V uvedeném postupu žalované soud nezákonnost neshledal.

24. K další argumentaci žalobce pak soud dodává, že v postupu žalované nelze shledat ani nepřipustný zásah do jeho vlastnického práva v rozporu s Listinou základních práv a svobod. Žalobce se jednak mylí v předpokladu, že zákon o výkonu trestu odnětí svobody neumožňuje omezit vlastnické právo, jednak odhlíží od podstaty výkonu trestu odnětí svobody. Žalobce se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody a byť i ve výkonu mu svědčí jeho základní práva, vzhledem k povaze věci mu tato nejsou všechna zachována v plném rozsahu. Zrovna užívání věcí je pak ve výkonu trestu odnětí svobody zcela logicky, zákonně a ústavně konformně limitováno.
25. I žalobcem zmiňované ustanovení § 4 odst. 3 řádu výkonu trestu odnětí svobody počítá s principem kontroly věci na náklady odsouzeného, přičemž dle názoru soudu nikoli pouze pro tam uvedený radiopřijímač. Skutečnost, že je v tomto ustanovení výslovně uveden toliko radiopřijímač, dle názoru soudu spíše odráží zaostávající zákonodárný proces nestíhající dostatečně rychle reagovat na reálný vývoj.
26. Konečně co do stanovené povinnosti úhrady, tato sama o sobě rovněž nevybočuje z mezí zákonnosti, jelikož je zřejmé, že za účelem provedení revizí musí žalovaná „najmout“ externího odborníka s příslušnou odbornou certifikací. Ani samotnou výši úhrady, tedy 300 Kč, pak soud nepovažuje za odbornou práci s elektrospotřebičem za zjevně nepřiměřenou. Nepřiměřenost ceny revize totiž nelze odvozovat od ceny kontrolovaného elektrospotřebiče. Stejně tak ani ze skutečnosti, že v ostatních věznicích je cena nižší, nelze usuzovat na nepřiměřenost ceny, jelikož tato zjevně reflektuje místní poměry (těžko lze tvrdit, že si revizní technici za provedení revize účtují stejnou částku napříč celou republikou, případně se v ceně může promítnout konkrétní způsob provedení revize či smluvní vztahy věznice s externími subjekty).
27. Argumentace exekucí je pak rovněž irelevantní, neboť ani na svobodě není žádným zákonem garantováno, že v případě exekuce musí osoba disponovat dostatečnými prostředky na úhradu cen za služby a věci, které by potřebovala. Na tomto místě se soud vrací k tomu, že lampička je „další věcí“, je to jakýsi nadstandard, který lze zařadit mezi zbytné potřeby a věci, které má odsouzený nad rámec nutného. Pokud na takovou věc nemá prostředky, tak ji nemůže užívat. Skutečnost, že odsouzení s exekucemi v podstatě nedisponují žádnými finančními prostředky, je pak vyvrácena samotným tvrzením žalobce o tom, že si lampičky kupoval/kupuje opakovaně.

III. Závěr a náklady řízení

28. Jelikož nebyla shledána nezákonnost žalobcem tvrzeného zásahu, soud žalobu podle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
29. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebyl procesně úspěšný. Procesně úspěšné žalované žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 29. října 2025

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

JUDr. Michal Jantoš v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.